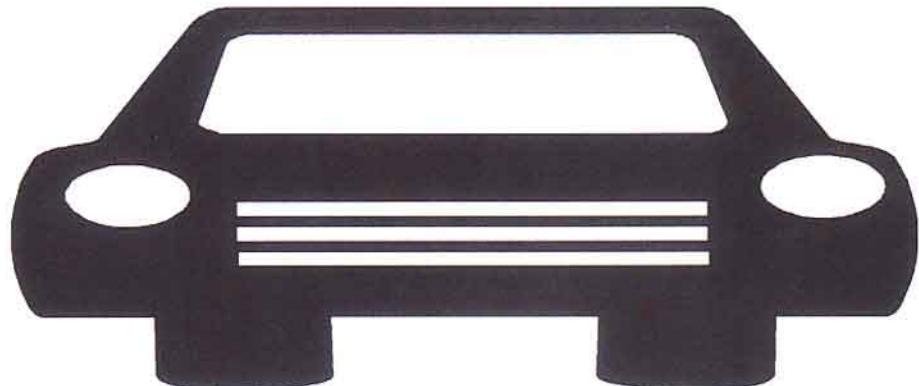

**STA TREBATE ZNATI DA BISTE DOBILI
I ZADRZALI VOZACKU DOZVOLU**

**DRZAVE IOWA ILI INSTRUKTORSKU
DOZVOLU**

BOSNIAN STUDY GUIDE

SAOBRACAJNI ZNAKOVI I SIGNALI

STANDARDNE BOJE

Oblici i boje znakova na autoputu imaju specijalna znamenja. Ovo uputstvo Vam pomaze da na prvi pogled razlikujete znakove.

CRVENO: stop ili zabrana

ZELENO: uputstva za kretanje

PLAVO: servisne informacije

ZUTO: opsta upozorenja

BIJELO: regulacija

NARANDZASTO: radovi na putu i upozorenja

SMEDJE: mesta za rekreaciju i kulturne znamenitosti

STANDARDNI OBLICI

OKTAGON: STOP

Potpuno zaustavljanje na saobracajnom znaku, pjesackom prelazu ili raskrsnici prije nego sto se Vase vozilo ukljuci u saobracaj. Dati prednost svakom vozilu koje je u saobracaju ili je dovoljno blizu Vasem da prouzrokuje nesrecu ako Vi nastavite s voznjom.

Crveno

JEDNAKOSTRANICNI TROUGAO

Usporiti i dati prednost vozilima koja su u saobracaju. Ako je potrebno potpuno se zaustaviti prije ulaska u saobracaj.

Crveno

STANDARDNI OBLICI

PENANT: ZABRANJENO PRETICANJE

Ako se ovaj znak nalazi s lijeve strane ceste on Vas unaprijed upozorava o zabrani preticanja.

Zuto

DIJAMANT: UPOZORENJE NA UZAK MOST

Opasnosti Vas ocekju na putu. Simboli ili rjeci na znaku ce Vam pokazati zasto morate usporiti voznju i biti pazljivi.

Zuto

PRAVOUGAONIK: REGULACIJE ILI UPUTSTVA

Vertikalni znakovi ili zabranjuju ili zahlevaju od vas ordedjene akcije. Horizontalni znakovi daju informacije o pravcu ili nekim interesima.

Bijelo

PENTAGON: SKOLSKI PRELAZ

Zuto

KRUG: ZELJEZNICKI PRELAZ

Ovi znakovi unaprijed upozoravaju o zeljeznickom prelazu.

Zuto

KRIZ

Ovi znakovi daju upozorenje o zeljeznickom prelazu.

Bijelo

UPOZORENJA

Evo nekoliko primjera običnih znakova upozorenja. Oni nas upozoravaju na potencijalne opasnosti prije nego što ih jedan vozač vidi.

Uključenje u saobraćaj

Ako ste na glavnoj cesti i vidite ovaj znak, druga vozila Vam moraju dati prednost.

Zuto

Spajanje dvije trake u jednu

Dvije trake će uskoro postat jedna. Vozila u desnoj traci moraju dati prednost prilikom ulaska u lijevu.

Zuto

Saobracaj u dva smjera

Držite desnu stranu jer napustate jednosmjernu ulicu i ulazite u dvosmjernu.

Zuto

Rastavljeni autoput

Priblijavate se tacki gdje se cesta odvaja u dvosmjernu.

Zuto

Zavrsetak rastavljenog autoputa.

Pazite na vozila koja dolaze prema Vama.
Vozaci iz suprotnog smjera mozda nisu
vidjeli ovaj znak.

Zuto

Rampa

Maksimalna brzina na izlaznoj rampi.

Zuto

REGULACIJA SAOBRACAJA**Pogresan smjer**

Pogrijesili ste i usli u traku za suprotan
smjer. Ispravite gresku na najsigurniji
nacin.

Crveno

REGULACIJA SAOBRACAJA**Drzite desnu stranu**

Cesta se uskoro razdvaja. Drzite desnu stranu.

Bijelo

Zabranjen prolaz

Ovaj znak zabranjuje bilo kakav prolaz.

Crveno

Jedan smjer

Saobracaj dozvoljen samo u jednom smjeru.

Bijelo

Zabranjeno skretanje ulijevo.

Bijelo

REGULACIJE
Morate se potpuno zaustaviti
Stop

Crveno

Ogranicenje brzine 40 milja na sat
Maksimalna brzina kojok smijete voziti (u idealnim uslovima) je 40 milja na sat.

Bijelo

Zarezna vozila i traktori

Crveno/Narandzasto

Zarezna vozila, traktori i vozila slična ovima koja inace nisu predviđena za saobracaj na autoputu i koja voze brzinom od 25 milja na sat ili sporije, moraju nositi ovaj znak. On je dovoljno veliki da se može prepoznati na udaljenosti od 500 fita. Danju izgleda kao narandzasti puni trougao, a nocu kao prazan crveni trokut.

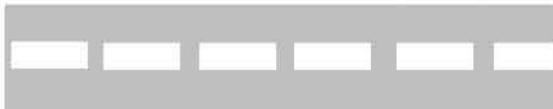
OZNAKE NA PUTU

Kao i saobraćajni znaci tako i oznake na putu regulisu saobraćaj. One se nekad pojavljuju same, a nekad u kombinaciji sa drugim znacima i signalima.

Bijele linije odvajaju saobraćaj u istom smjeru, dok zute linije odvajaju saobraćaj u suprotnim smjerovima. Ako je centralna linija puna – ostanite u svojoj traci. Na dvosmjernim cestama cesto cete naći na punu i isprekidanu zetu liniju jednu pored druge. Preticanje nije dozvoljeno na onoj strani na kojoj je puna linija, a vozila koja se nalaze na onoj strani na kojoj je isprekidana linija mogu preticati kad za to postoje uslovi.

Na raskrsicima i nekim zeljeznickim prelazima specijalne oznake sa strelicama, regulatori i pune bijele linije Vam mogu dati uputstva i obilježiti pjesacke prelaze.

Isprekidana bijela linija odvaja saobracaj u istom smjeru.

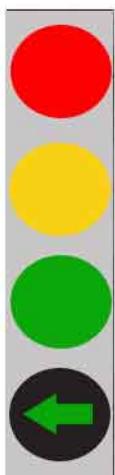
Bijelo

Isprekidana zuta linija odvaja saobracaj u suprotnim smjerovima.

Zuto

ZNAKOVI I SIGNALI

Crveno

Zuto

Zeleno

Zelena Strelica

SEMAFOR **CRVENO**

Zaustavite se potpuno na ozначенoj liniji ili prije dolaska na pjesacki prelaz ili na raskrsce. Skretanja udesno su dozvoljena samo ako drugacije nije oznaceno na putu. Kada skrecete udesno na crvenom morate sacekati da cesta bude cista i morate se, prije toga, potpuno zaustaviti.

Ako ste na jednosmjernoj cesti mozete skrenut ulijevo, poslije potpunog zaustavljanja, na drugu jednosmjernu cestu koja ide ulijevo, samo ako ne postoji znak koji ovaku radnju zabranjuje. Skretanja koja se prave poslije zaustavljanja na crvenom ne smiju ometati druga vozila, kao ni pjesake.

ZUTO

Ne ulazite na raskrce ako se mozete bezbjedno zaustaviti. Ako se ne mozete bezbjedno zaustaviti, nastavite voznju pazljivo. Vasa brzina i udaljenost od semafora ce Vam signalizirati da li da prodjete kroz zuto svjetlo ili da stanete. Zuto svjetlo takodjer upozorava pjesake da nema dovoljno vremena da predju raskrsce, i svaki je pjesak duzan, na zutom svjetlu, dati prednost vozilima u saobracaju.

ZELENO

Prolaz, ali samo ako je situacija cista. Dozvola prolaza i pjesacima i vozilima u saobracaju. Kad se svjetla na semaforu promjene moze se desiti da na raskrscu ostanu neka vozila i onda ona imaju prednost.

ZELENA STRELICA

Vozite samo u smjeru strelice. Dozvolite prolaz drugim vozilima i pjesacima na raskrscu.

CRVENO TREPERECE SVJETLO

Zaustavite se potpuno. Dajte prednost vozilima i pjesacima i nastavite s voznjom kad je bezbjedno.

ZUTO TREPERECE SVJETLO

Oprezno nastavite voznju.

Crveno Treperce Svjetlo

Zoto Treperce Svjetlo

SIGNALI RUKOM

Prije svakog skretanja dajte signal ili zmigavcem ili rukom. Tako soferi iza vas, na vrijeme, znaju da vi skrecete. Ako voziti 45 milja na sat morate dati signal za skretanje barem 100 stopa prije skretanja, a ako vozite preko 45 milja na sat onda barem 300 stopa prije skretanja. Uvijek imajte na umu da sto brze vozite da sto ranije onda data signal za skretanje - iz sigurnosnih razloga.

UPRAVLJANJE

Imate kola i dobili ste dozvolu. Sada Vam jedino treba siroka cesta i mogucnost da brzo donesete pravilnu odluku.

Kod upravljanja motornim vozilom na svaku milju morate napraviti oko 20 vaznih odluka. Kljuc za uspjesno upravljanje vozilom je da znate pravila ceste, da ste stalno oprezni i da razmisljate kako o svojoj voznji i odlukama tako isto i o voznji i odlukama vozaca koji Vam dolaze u susret. Naravno, vjestina je vazna, ali je to nesto sto dolazi sa iskustvom i praksom. Kljuc lezi u tome da u pravo vrijeme treba da znate da donesete pravu odluku.

Usporedite Vas nacin voznje sa dolje navedenim tehnikama upravljanja vozilom.

VOZNJA UNAZAD

Nemojte ovisiti o retrovizorima! Umjesto toga – stvite lijevu ruku na volan, okrenite cijelo tijelo i glavu ulijevo i udesno i pogledajte iza sebe. Okrecite volan na onu stranu na koju hocete da se krece zadnji dio Vaseg vozila i polako vozite unazad. Uvijek dajte prednost vozilima ili ljudima na ulici ili trotoaru.

PARKIRANJE

Kad se zaustavite na nizbrdici okrenite prednje tockove prema trotoaru. Ako se zaustavite na uzbrdici okrenite prednje tockove prema cesti, od trotoara – naka se auto vrati unazad sve dok prednja desna guma ne dodirne trotoar. Ako parkirate na uzbrdici, na cesti bez trotoara, okrenite prednje tockove prema ivici ceste.

PARALELNO PARKIRANJE

1. Dajte znak i zaustavite se paralelno s vozilom ispred mjeseta gdje se zelite parkirati. Razmak izmedju vozila bi trebao biti 18 inci (oko 45 cm.).
2. Polako krenite unazad okrecuci volan udesno prema vozilu iza Vas.
3. Posto je prednji dio Vaseg vozila dosao iza zadnjeg dijela vozila ispred Vas, ostro okrenite volan ulijevo i nastavite se polako kretati unazad sve dok zadnji dio Vaseg vozila gotovo ne dodirne vozilo iza Vas.
4. Ispravite tockove i centrirajte vozilo na mjestu za parkiranje. Vozilo ne bi trebalo biti udaljeno od ivice vise od 18 inci (oko 45 cm.).

Prilikom uparkiravanja na lijevu stranu u jednosmjernoj ulici treba postupiti isto kao sto je gore navedeno samo zamjeniti instrukcije za lijevu i desnu stranu.

Posto se uparkirate, iskljucite motor i izvadite kljuceve. Protiv je zakona drzati upaljen motor parkiranog automobila kad vozac nije unutra. Uvijek upotrebite rucnu kocnicu. Njeno aktiviranje ce sprijeciti da vozilo ode na cestu ako ga neko udari od pozada.

Ako vase vozilo ima automatski mjenjac stavite ga u položaj P ("PARK") prije nego ga napustite. Kod vozila sa rucnim mjenjaczem treba vozilo ostaviti u prvoj brzini kad je parkirano na uzbrdici, a u rikvercu kad je parkirano na nizbrdici.

Prilikom isparkiravanja treba dati zmagavac, provjeriti saobracaj, okrenuti volan i dati prednost vozilima u saobracaju. Kad je bezbjedno, polako se isparkirajte i ukljucite u saobracaj.

Kad se parkirate na cesti izvan grada, svi tockovi Vaseg vozila ne smiju biti na trotoaru. U slučaju nezakonito parkiranog vozila policija ima pravo da ga odvuce.

PARKIRANJE NIJE DOZVOLJENO:

- na pjesackom prelazu
- ispred javnog ili privatnog prilaza
- na bilo kojem mjestu izvan grada ili u tunelu na autoputu
- duplo parkiranje (uz drugo parkirano ili zaustavljeno vozilo)
- 5 fita od hidrantu
- 10 fita od STOP znaka
- 20 fita od ulaza u vatrogasnu stanicu
- 50 fita od ulaza u hotel ili pozoriste

- 50 fita od zeljeznickog prelaza
- blize od 8 fita paralelno sa zeljeznickim prelazom
- u zonama zabranjenog parkiranja koje su oznacene znakom ili zutom linijom
- na raskrscu
- na trotoaru

UDALJENOST OD DVIJE SEKUNDE

Koliko je blizu – suvise blizu? Najlaksi nacin da izracunate bezbjednu udaljenost od vozila koje je ispred Vas je metod “udaljenost od dvije sekunde”. To Vam daje udaljenost od jedne do jedne i po duzine vozila za svakih 10 milja na sat. Ako uslovi za voznju nisu idealni morate povecat dvije sekunde na tri ili vise.

Pratite sljedece korake u “udaljenosti od dvije sekunde”:

1. Vozilo ispred Vas treba da prodje neku tacku na cesti npr. saobracajni znak ili parkirano vozilo.
2. Pocnite brojat sekunde posto zadnji dio tog vozila prodje pored te tacke.
3. Prestanite brojat posto Vase vozilo dodje do te tacke. Ako treba manje od dvije sekunde da Vase vozilo prodje tu tacku onda povecajte Vasu udaljenost od vozila ispred Vas.
4. Ako treba dvije ili vise sekundi da dodjete do iste tacke nalazite se na bezbjednoj udaljenosti.

UDALJENOST IZMEDJU DVA VOZILA U VOZNJI

Nocu drzite Vasa svjetla oborena kada vozite iza drugog vozila kako mu ne biste smetali u voznji. Na udaljenosti od 200 fita ili 500 fita kada Vam drugo vozilo ide u susret uvijek oborite svjetla.

Van centra grada ili stambenog dijela grada, bilo koji kamion ili vozilo za vucu ne smije slijedit isti tip vozila na udaljenosti manjoj od 300 fita.

Najmanja udaljenost iza kola hitne pomoci je 500 fita.

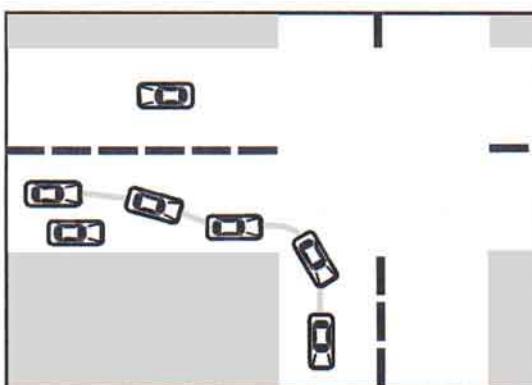
VOZILA KOJA SU SUVISE BLIZU IZA VAS

Takva vozila mogu biti prava mora. Ako u retrovizoru opazite drugo vozilo preblizu Vasem morate znati da imate posla sa nesigurnim vozacem. Uprkos ovome, morate se trudit da i dalje odrzite bezbjednu razdaljinu izmedju Vas i vozila ispred.

AKO VAS NEKO PRATI

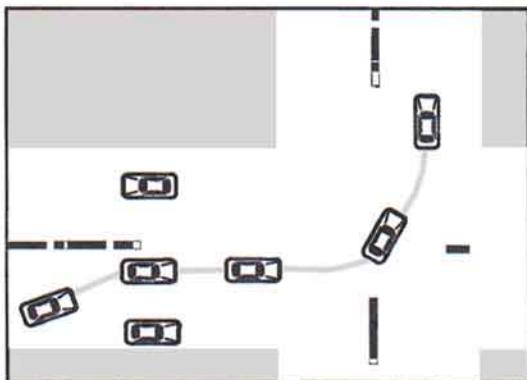
1. Zakocite i mozda ce se vozilo koje Vas prati zaustaviti. Da li cete ovo uraditi ili ne zavisi od toga koliko je drugo vozilo blizu Vasem. Ako je preblizu kocenje moze izazvati nesrecu.
2. Usporite i omogucite vozilu iza Vas da Vas pretekne.
3. Ako nista ne pomaze, skrenite, zaustavite se i pustite ga da prodje. Drzite vrata zakljucana.

PRAVILNO SKRETANJE

SKRETANJE UDESNO

1. Posto pogledate u retrovizor i date desni zmigavac, pomaknite se otplikite 4 fita od skretanja udesno. Pocnite skretanje kad su prednji tockovi paralelni sa ivicom skretanja.
2. Polako skrenite u desnu traku. Nemojte praviti prevelik ugao skretanja.

SKRETANJE ULIJEVO

1. Posto pogledate u retrovizor i date zmigavac prestojite se u traku najblizu centralnoj liniji.
2. Nemojte sijeci ugao. Kada skrecete ulijevo na dvosmjernej cesti pocnite skretanje prije nego sto prednji dio Vaseg vozila dodje do centra raskrsnice.
3. Polako prodjite raskrsce i udjite u prvu traku desno od centralne linije.

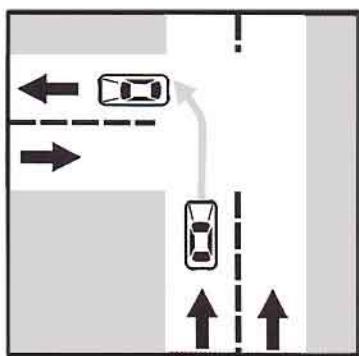
SKRETANJE

Morate na vrijeme odluciti da li zelite skrenuti. Usporite i ispitajte sve mogucnosti. Nikada nemojte naglo skretati – to je isuvise opasno. Udjite u odgovarajucu traku i pripremite se za skretanje. Najcesce greske koje povecavaju sanse za sudar su: siroko skretanje, presijecanje okuke, voznja u pogresnoj traci, neblagovremeno davanje zmigavca ili prvenstva prolaza. Dajte zmigavac najmanje 100 fita prije skretanja kada je dozvoljena brzina 45 milja na sat ili manja, a najmanje 300 fita prije skretanja kada je dozvoljena brzina iznad 45 milja na sat.

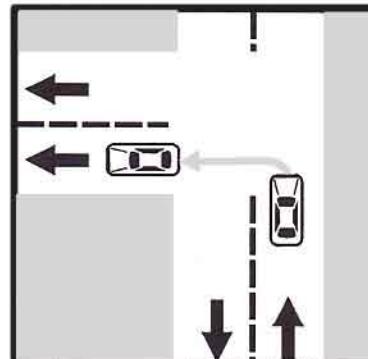
SKRETANJE NA CRVENOM

Iako je pred Vama crveno svjetlo skretanje udesno, kao i ulijevo iz jedne jednosmjerne u drugu jednosmjernu ulicu, je dozvoljeno, ali samo nakon potpunog zaustavljanja vozila i davanja prednosti drugim vozilima, izuzev ako ne postoji znak "zabranjeno skretanje na crvenom". Neki saobracajni znaci dozvoljavaju skretanje samo ako postoji zelena strelica za skretanje.

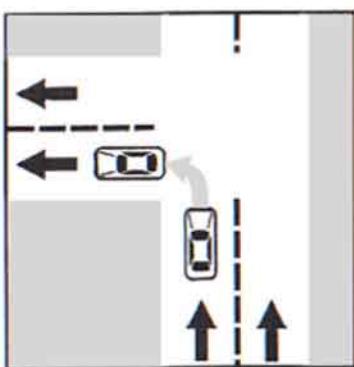
1. Iz jednosmjerne u dvosmjernu

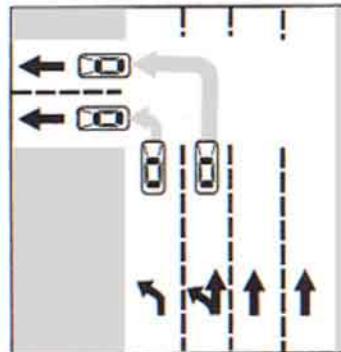
2. Iz dvosmjerne u jednosmjernu

3. iz jednosmjerne u jednosmjeru

4. Iz jednosmjerne u jednosmjeru sa vise traka

PRESTROJAVANJE

Ovo je cest manevar u voznji i ne smatra se opasnim. Ali, jedna pogresna pretpostavka o drugom vozacu ili i samo prestrojavanje moze biti opasno.

Prije nego sto predjete iz jedne u drugu traku dobro osmotrite cijelu situaciju. Prvo provjerite "mrtve tacke" i pogledom preko ramena ispitajte da li je manevar moguc i bezbjedan. Ovo je narocito vazno kad skrecete udesno jer s te strane imate vecu mrtvu tacku. Da biste upozorili druge signalizirajte Vase namjere na vrijeme. Kada promjenite traku nemojte usporavati voznju. Stalno morate biti oprezni i voditi racuna o saobracaju ispred i iza sebe. Izaberite pravi ternutak za prestrojavanje.

MRTVE TACKE

Iza Vaseg vozila i s lijeve i s desne strane su opasne zone – mrtve tacke. Na vozilima bez desnog retrovizora mrtva taka je obicno malo veca. Kada krecete ili udesno ili ulijevo uvijek prvo dobro provjerite obje mrtve tacke.

VJESTACKE MRTVE TACKE

Mrtve tacke se mogu pojavit uvijek kada postoji bilo kakva vizuelna prepreka. Raskrsce, skretanje, parkirana vozila, drvece ili grmlje mogu ometati vidik. U ovakvim slucajevima polako vozite naprijed sve dok vidik nije potpuno cist. Da biste provjerili Vase mrtve tacke sa strana i iza vozila, drzite obje ruke na volanu i brzo pogledajte preko ramena. Okrenite samo glavu, jer bi okretanje cijelog tijela uzrokovalo i okretanje volana.

Voznja u necijoj drugoj mrtvoj tacki je isto toliko opasna. Ili usporite voznju ili preteknite drugo vozilo, ali nemojte voziti u njegovoj mrtvoj tacki.

PRETICANJE

Dobra vidljivost i ispravna procjena su osnovi za pravilno preticanje. Preticite iskljucivo onda kada necete ugroziti sebe niti ostala vozila.

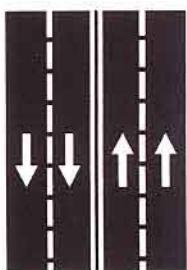
Ako Vas neko pretice i Vi imate obaveznu. Nikad ne prelazite centralnu liniju niti kocite ispred vozila koje Vas pretice. Ova dva manevra mogu izazvati nesrecu. Dajte prednost vozilu koji Vas pretice i ne ubrzavajte voznju.

PRAVILA PRETICANJA

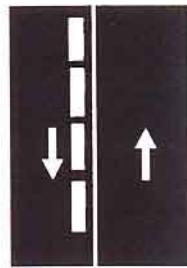
1. Na cestama koje imaju dvije ili vise traka u istom smjeru, provjerite traku u koju ulazite i pogledajte u retrovizor prije nego sto pocnete preticati
2. Provjerite mrtve tacke, dajte zmagavac i predjite u lijevu traku.
3. Odrzavajte brzinu i vratite se u desnu traku tek onda kada u svom retrovizoru vidite svjetla vozila koje preticete.

OBILJEZAVANJE CESTE

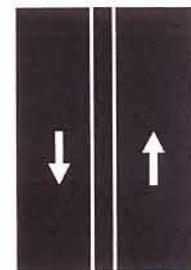
1. Zabranjeno preticanje u oba pravca preko centralne zute linije.

2. Zabranjeno preticanje kada je puna zuta linija s Vase strane

3. Zabranjeno preticanje u bilo kojoj traci.

MORATE BITI SIGURNI PRIJE PRETICANJA

Preticanje s lijeve strane pune linije je opasnije jer morate voditi racuna i o saobracaju koji Vam dolazi u susret. Do direktnih sudara cesto dolazi zbog slabe procjene u vremenu ili udaljenosti. Kada preticete dajte zmigavac i dobro osmotrite saobracaj ispred Vas, kao i sve mrtve tacke. Vratite se u svoju traku ako je potrebno – preticanje je cesto opasnije nego ostajanje u svojoj traci. Samo kada su steceni svi preduslovi za bezbjedno preticanje mozete se prebacit u drugu traku i izvrsit preticanje. Nemojte mislit da je preticanje siguran manevar u voznji kada izadjete iz zone gdje je preticanje zabranjeno. Ako vozite 55 milja na sat treba Vam najmanje 1000 fita da ili zaustavite vozilo ili da se vratite u svoju traku i izbjegnete sudar. Treba Vam oko 2000 fita cistog, preglednog puta da izvedete bezbjedno preticanje.

PRETICANJE JE ZABRANJENO KAD

- 1. vozite uzbrdo
- 2. na okuci kada cesta nije pregledna, najmanje 700 fita
- 3. 100 fita od bilo kakvog uskog mosta, vijadukta ili tunela gdje postoji znak za zabranu preticanja
- 4. preko trotoara

KOCENJE - ZAUSTAVLJANJE

Ono sto zaustavlja Vase vozilo je kombinacija velicine vozila, tezine, visine, tereta, velicine guma, trenja i kvalitete guma. Ako ovome dodate vrijeme koje Vam treba da reagujete i zaustavite vozilo, dobit cete stvarnu udaljenost potrebnu da bezbjedno zaustavite vozilo. Bez obzira na dobro stanje Vaseg vozila i brzinu Vasih refleksa, ni najveca snaga kocenja ne moze izbjeci trenje izmedju guma i ceste. Ako se to, pak, dogodi onda ce tockovi Vaseg vozila proklizat. Ovo samo pokazuje vezu izmedju kocenja i uslova puta. Kako se udaljenost potrebna za bezbjedno zaustavljanje vozila mijenja sa uslovima na putu, trebate povecat razdaljinu izmedju Vaseg vozila i onog ispred Vas.

U SLJEDECIM SE SITUACIJAMA UVIJEK MORATE ZAUSTAVITI:

- na zeljeznickim prelazima sa svjetlecim signalima. Ako je prisutna osoba sa zastavicom sacekajte da Vam ona da prvenstvo prolaza. Ako zmirka crveno svjetlo, a nema osobe sa zastavicom, sacekajte da prodju svi vozovi i put bude potpuno cist. Ako nema stop linije, zaustavite se prije izlaska na tracnice i predjite tek kada je vidik cist i pruga pregledna.
- kada sa privatnog puta ulazite na javnu cestu
- na svim STOP znakovima
- prije prelaza pjesackog prelaza
- na zahtjev bilo kojeg policajca
- na zmirkajuce crveno svjetlo
- soferi sa putnicima, skolski autobusi i kamioni koji prenose zapaljivi materijal moraju stati 10 do 15 fita prije zeljeznicke pruge prije nego je predju, izuzev ako ne postoji neki drugi znak.

BRZINA

Brza ili spora voznja moze biti uzrokom mnogih nesreca. Svoju voznju morate prilagoditi voznji drugih vozila u saobracaju jer se sanse za nesrecu povecavaju ako vozila u saobracaju voze razlicitim brzinama. Medjutim, ne smijete zaboraviti da je najveca dozvoljena brzina 55 milja na sat. Sigurno pravilo je da smanjite brzinu u zavisnosti od vidljivosti, mraka, prepreka na putu. Vozite na sigurnoj udaljenosti od vozila ispred Vas. Koristite metod "dvije sekunde" da odrzite tu sigurnu udaljenost. Zapamtite da kocnice zaustavljaju samo tockove – Vase vozilo ce se nastaviti kretati. Npr. ako brzinu kretanja povecate 2 puta, trebat ce Vam 4 puta vise prostora za kocenje, a ako brzinu povecate 3 puta trebat ce Vam 9 puta vise prostora za kocenje. Na brzinu kocenja takodjer utjece i kvalitet i uvjeti puta. Morate u svakom trenutku imati kontrolu nad Vasim vozilom. Nemojte voziti brzo ako to uslovi ne dozvoljavaju. Morate smanjiti brzinu ako to zahtijeva bezbjednost saobracaja.

OGRANICENJA

Kao sto nije dobro vozit prebrzo isto tako nije dobro vozit presporo. Nemojte ometati ostali saobracaj sporom voznjom. Neka Vam saobracaj, uvjeti na cesti kao i klimatski uvjeti odrede brzinu voznje. Drzava Iova ima fiksirana ogranicenja brzine voznje koja su odredjena za svaku zonu. Ako drugacije nije odredjeno, ove se brzine moraju postovati:

ZONA	MILJA NA SAT
Poslovna	20
Stambena	25
Skola	25
Predgradje	45
Cesta 2. reda (beton i/ili asfalt)	55
Cesta 2. reda (sljunak)	55 (danju) i 50 (nocu)
Autoput u gradu	55
Autoput van grada	65

PRVENSTVO PROLAZA

Zmirkajuca svjetla i sirene su sigurni znaci da se priblizavaju ili hitna pomoc ili policija. Kada vidite ili cujete ovakav signal morate se skloniti s ceste paralelno s trotoarom i zaustaviti vozilo - bez obzira u kojem smjeru vozite. Voziti iza kola hitne pomoci ili policije blize od 500 fita po zakonu nije dozvoljeno. Na raskrsicu je sigurnije pretpostaviti da se drugi vozac nece zaustaviti. Morate dati prednost vozilima koja dolaze s Vase desne strane u situaciji kada se dva ili vise vozila nadju na raskrsnici u isto vrijeme. Morate takodjer dati prednost vozilima koja Vam dolaze u susret a Vi treba da skrenete lijevo, ili ako se priblizavate znaku za davanje prednosti. Iako biciklisti i pjesaci imaju svoja pravila oni ih jako cesto krse izlijecuci pred vozila. Vase vozilo je kao napeta puska. Pjesak ili biciklist se od njega ne mogu odbraniti i zbog toga im Vi u svakoj situaciji morate dati prednost. Morate dati prednost pjesacima na ozначенim pjesackim prelazima, na raskrsicu i slijepim osobama koje nose stap sa crvenim vrhom ili koje vodi pas vodic.

Skolski se autobus tretira isto kao i djeca. U prigradskim naseljima morate biti spremni da smanjite brzinu na 20 milja na sat kada terperi zuto svjetlo. Zaustavite se barem 15 fita od autobusa koji stoji.

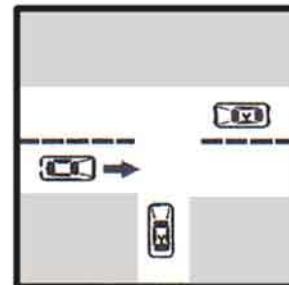
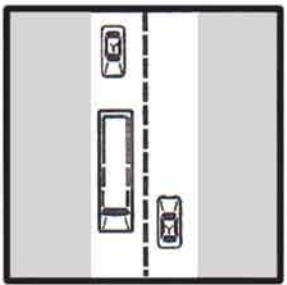
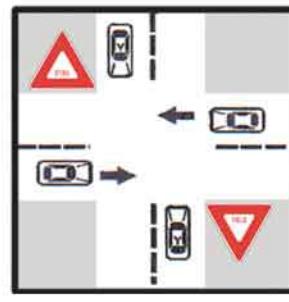
Bez obzira u kojem pravcu idete, morate dati prednost skolskom autobusu koji stoji sa upaljenim crvenim treperecim svjetlom, osim ako vozite u suprotnom smjeru od njega na autoputu sa dvije ili tri trake u svakom smjeru.

Iako to nije obavezno po zakonu, pristojno je propustit pogrebnu povorku. Prestrojavanje i blokiranje drugih vozila na raskrsicu moze izazvat nestecu.

SITUACIJA PRAVA PROLAZA (VOZILO OZNACENO S "Y" MORA DATI PREDNOST DRUGOM VOZILU)

Morate dati prvenstvo prolaza i u sljedecim situacijama:

- skretanje udesno ili ulijevo na crvenom, poslije zaustavljanja
- na svim znakovima koji daju prvenstvo prolaza
- kada te upute da saobracajac, ili
- kada sa sporednog puta izlazite na glavni.

VOZNJA NA AUTOPUTU

Autoputovi su najsigurniji putovi za vozњu. Na ovim cestama se desava manje saobraćajnih nezgoda u poređenju sa drugim cestama. Ako se i dogode nezgode one su prilicno ozbiljne. Najvise nezgoda se dogodi kao rezultat propusta vozaca da da prednost.

ULAZAK NA AUTOPUT

Ulazak na autoput moze biti tezak. Udjite u traku za ubrzanje i postepeno povecavajte svoju brzinu. Dajuci zmagavac, i pazljivo prateći saobraćaj, ukljucite se na autoput. Morate voditi racuna o vozilu ispred Vas da ne zakoci iznenada. Nagla kocenja mogu izazvati lancani sudar.

Kratke trake za ukljucivanje na autoput mogu stvarati probleme prilikom ukljucenja u saobracaj. U ovakvom slucaju, sacekajte i brze se ukljucite u saobracaj. Kad ste vec na autoputu obratite paznju na druga vozila. Trebate prilagoditi brzinu. Ako vozite brze ili sporije od brzine kojom voze drugi vozaci povecava se mogucnost sudara. Maksimalna brzina na autoputu za sva vozila iznosi 55 milja na sat. Pri ovoj brzini vozilo koje dolazi iza Vas moze brzo uci u Vasu "mrtvu tacku", nekoliko sekundi nakon sto ste je provjerili. Prije nego sto pristupite prestrojavanju provjerite Vasu "mrtvu tacku" kako biste bili sigurni da Vas niko nece udariti.

KOJA JE TRAKA NAJBOLJA

Generalno, vozite desnom i preticite lijevom. Ali, na autoputovima sa tri trake desnu traku koristite za sporiju voznju, centralnu za normalnu voznju i lijevu traku za preticanje. Ako ostanete u desnoj traci vodite racuna o vozilima koja ulaze na autoput.

Kada pada kisa, snijeg ili kada postoje drugi uslovi koji ometaju dobru preglednost, pomazu Vam reflektori. Oni za bijelim svjetlom su postavljeni s desne strane autoputa, a ponekad i s lijeve, udaljeni jedan od drugog oko 250 fita. Reflektori sa zutom svjetloscu su postavljeni na vanskoj liniji ceste. Sto je ostrica okuka oni su postavljeni blize jedan drugom. Reflektori sa zajedno i zutom i bijlom svjetloscu mogu pokazati suzavanje plocnika.

IZLAZAK S AUTOPUTA

Milju prije izlaska s autoputa, prestrojite se u krajnju desnu tacku i vodite racuna o trenutku izlaska s autoputa. Traka za izlazak moze biti duga, ali i kratka. Na autoputu usporite voznju samo onoliko koliko Vam je potrebno za bezbjedan izlazak. Razmisljanje unaprijed je kluc bezbjednog izlaska. Ako promasite izlaz nemojte se zaustavljati ni vracati natrag jer cete izvativi sudar. Nastavite s voznjom do sljedeceg izlaza.

ZAUSTAVLJANJE U HITNOM SLUCAJU

Ako primjetite neku nezgodu na putu imate vremena da reaguјete pravilno i na vrijeme. Ako se morate zaustaviti zbog hitnog slucaja, dajte signal i potpuno izadjite s ceste. Upalite sva cetiri zmicavca, podignite haubu ili gepek i zavezite nesto bijelo (maramu) na antenu ili rucku od vrata. Ako vidite ovako parkirano vozilo, prebacite se u lijevu traku, ako je moguce. Vozac parkiranog vozila Vas mozda nije video i moze se iznenada ukljuciti u saobracaj.

VOZNJA PO LOSEM VREMENU

Promjena vremenskih prilika trazi i promjenu nacina vozne.

NOCNA VOZNJA

Statistika pokazuje da su nesreće prilikom vozne nocu mnogo cesce nego prilikom vozne danju. Posto je nocu smanjena vidljivost i mogucnost nesreće je veca. Od zalaska do izlaska sunca vozite sa upaljenim prednjim svjetlima i kada je vidljivost smanjena na 500 fita ili manje. Da minimalizirate problem, spustite duga svjetla na 500 fita od vozila koje Vam ide u susret i 200 fita ako vozite iza drugog vozila. Ako naidjete na tvrdoglavog vozaca koji ne zeli spustiti duga svjetla, najbolje je da pratite bijelu liniju i smanjite brzinu. Morate voditi racuna i o cistoci stakla, svjetala i ostale opreme na Vasem autu. Nocu se nesreće brzo desavaju i obicno vozac ima malo vremena da reaguje. Zbog toga vozite sporije da biste imali vise vremena za reakciju.

MAGLA

Najbolji savjet za voznu po magli je "nemojte voziti kada je magla". Ako bas morate, vozite sporije. Voznja po gustoj magli moze biti opasnija od vozne nocu. Prilikom vozne po magli mnogo ce Vam pomoci oznake na ivici puta.

KISA

Mnogi ljudi nikada ne voze po kisi, oni se zapravo – klizu po cesti. Pri ovakvoj voznji njihova vozila jedva da i dodiruju cestu. Upravo je to i najveća opasnost voznje po kisi.

Proklizavanje na kisi traje kratko. Da biste se ponovo vratili na normalno stanje, držite volan pravo ili ga okrenite u smjeru u kojem zelite da ide Vase vozilo. Najbolji nacin da se borite protiv je da to sprijecite. Povremeno provjerite stanje guma. Brza voznja po kisi je opasna. Najvise nesreca se dogodi u prvim minutama nevremena.

LED I SNIJEG

Zime u Iowa su, najblaze receno, nepredvidive. Zato Vam je zimi potrebna posebna vjestina voznje.

Prva stvar koja je potrebna na snijegu i ledu je trenje guma. Preporučaju se zimske gume ili lanci. U Iowa mozete koristiti zimske gume od 1. Novembra do 1. Aprila.

Nemojte na svom vozilu istovremeno imat obicne i radijalne gume. Tako biste imali veci rizik klizanja ako biste stavili prednje radijalne i zadnje obicne gume. Ako su Vam prednje gume radijalne onda bi Vam i zadnje gume trebale biti zimske.

Kretanje i zaustavljanje na ledu moze zaista biti veoma opasno. Sta god bilo niposto nemojte pritisnut kocnicu jer ce vam to blokirati tockove. Sasma blago kocite da ne blokirate gume.

Veoma polako startajte da se ne bi ukopali u snijegu. Ako Vam se to ipak desi, neka Vam tockovi budu ravno postavljeni, a vi polako idite naprijed-nazad i tako se pokusajte izvadit iz snijega.

Posto je trenje smanjeno, udaljenost potrebna za zaustavljanje se povecava. Vozite sporije uz povecanu razdaljinu iza vozila ispred vas.

Led na mostovima i drugim otvorenim prostorima vas moze bacit s ceste – narocito u okukama. Zato uvijek jako polako ulazite u okuku upravo da biste izbjegli da vam vozilo otklize ili se prevrne. Ako vam se ipak desi da proklizete, onda jako smanjite gas i upravljajte volanom u onom smjeru u kojem zadnji dio vaseg vozila ima tendenciju kretanja.

Temperature zimi se dizu i padaju i zato se led stalno topi i ponovo ledi te se tako stvaraju skriveni problemi. Led na 32 F je 2 puta klizaviji i opasniji od cvrstog leda. Cak i onda kada je temperatura iznad nule, nemojte vozit brzo na mostovima, jer cesta koja ide ka mostu moze biti cista, a na samom mostu zaledjena.

Uvijek je dobro, zimi, u vozilu imat malu lopatu i nesto za guljenje leda. Dobro pazite da su vam sva svjetla na vozilu cista.

VOZNJA POD UTICAJEM ALKOHOLA ILI DROGE

Iowa ima stroge zakone protiv voznje pod uticajem alkohola ili drugih droga. Zakon o voznji u pijanom stanju ili pod uticajem droge navodi da je ilegalno voziti pod uticajem alkoholnog pica, druge droge ili bilo koje kombinacije alkohola i druge droge.

Iowa takodjer ima Zakon o traženju pristanka. Po ovom zakonu, policajac vam moze traziti da se podvrgnete na test puhanjem, test urina ili krvi, ukoliko on smatra da mozda vozite pod uticajem alkohola ili droga. Ovo se odnosi kako na stanovnike tako i na vozace koji ne zive u Iowi.

Ukoliko se podvrgnete na test i rezultat bude negativan, ili odbijete da se podvrgnete na test, vasa vozacka dozvola moze biti odmah oduzeta.

ZAKON OTVORENE POSUDE

U Iowa se smatra nezakonitim voznja sa otvorenom posudom piva ili bilo kojeg alkoholnog pica ukoliko se:

- posuda nalazi u vozacevoj kabini, i/ili
- posuda nalazi vozacu nadohvat ruke.

Kazna za ovaj prekrasaj iznosi 1,000 \$ i/ili godinu dana zatvora.